

Luonto osaksi hoivan arkea – vanhusneuvostot muutoksen tekijöinä

Erja Rappe, vanhempi tutkija

21.10.2026

Miksi luontoa tarvitaan ympärivuorokautiseen hoitoon?

- Yhteys luontoon ja mahdollisuus ulkoiluun erityisen tärkeää ikääntyneille, joilla huono terveys ja muistitoimintojen vaikeuksia.
- Luonto voi lievittää levottomuutta, masennusta stressiä ja yksinäisyyttä ja parantaa koettua terveyttä, mielialaa, tiedollisia toimintoja ja unta sekä hidastaa muistisairauden etenemistä.
- Ikääntyneet kokevat luonnon tärkeäksi mutta henkilökunnalla on osaamiseen, toimintatapoihin ja resursseihin liittyviä esteitä hyödyntää luontoa hoitotyössä.

Luontovuosi-hanke

Tavoitteet:

- Lisätä ympärivuorokautisen palveluasumisen yksiköiden asiakkaiden, omaisten ja henkilökunnan mahdollisuuksia ympärivuotisiin luontokokemuksiin.
- Parantaa sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilökunnan osaamista luonnon terveyshyödyistä ja niiden hyödyntämisestä hoitotyössä sekä työssäjaksamista.
- Toteuttajat Siun sote ja Ikäinstituutti 8/2025-8/2026
- Rahoittaja Sitra
- Terveyttä luonnosta –ohjelma <https://terveyttaluonnosta.fi/>

Luontovuosi-toimintamalli

https://www.ikainstituutti.fi/content/uploads/2026/09/LUONTOVUOSI_LOPPURAPORTTI_FINAL.pdf

- Suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi osana hyvinvointisuunnitelmaa ja kertomusta.

Vanhusneuvostolle annettava mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun ja vaikuttaa siihen jo alkuvaiheessa.

Luonto

- Sote-kiinteistöt kunnissa
- Kaavoitus ja liikennesuunnittelu: asumisen ja palveluiden sijoittuminen
- Piha-alueiden, kävelyreittien, viheralueiden suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito.

Hyvinvointialue

Ohjaus ja yhteys suunnitelmiin

Hyvinvointialueen ohjaus

- Strategia ja arvot: asiakaslähtöisyys, hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen yhteistyössä
- Alueellinen hyvinvointisuunnitelma
- Ikääntyneiden toimintakyvyn edistämisen suunnitelma

Palvelualueiden suunnitelmat

- Toimintasuunnitelmat
- Koulutussuunnitelmat

Yksikön omavalvontasuunnitelma

- Toiminta-ajatus, arvot ja toimintaperiaatteet
- Luontolähtöisyys ja ulkoilu osana arkea
- Vastuut, käytännöt ja seuranta

Vanhusneuvostolle tulee antaa mahdollisuus vaikuttaa hyvinvointialueen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan sekä se tulee ottaa mukaan palveluiden riittävyyden ja laadun arviointiin.

Luonto

Asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelma

Työn tueksi

**Luontovuosihankkeen
materiaalit:**

**[https://www.ikainstituutti.fi/
asuminen-ja-
ymparisto/luontovuosi/](https://www.ikainstituutti.fi/asuminen-ja-ymparisto/luontovuosi/)**

Tulevia tapahtumia

Ikiliikkuja-oppimisverkostotapaaminen

- **Ke 16.12. klo 13-15, Teams**
- Kaikille 65+ liikkumisen edistämisestä kiinnostuneille
- Teema: Ulkoilu kuuluu kaikille – näkökulmia eri toimintakyvyn tasoille

[Liity verkostoon ja saat kutsun tapaamiseen!](#)

<https://www.lyyti.fi/reg/ikiliikkujaverkosto>

Ikiliikkuja-foorumi 2027:

Päätöksillä iäkkäiden liikkuminen nousuun

- **To 28.1.2027 klo 9.30-11.30, etätilaisuus**
- Erityisesti kuntien, hyvinvointialueiden, järjestöjen päättäjille ja luottamushenkilöille.
- Miten ikääntyneiden liikkuminen nostetaan vahvemmin päätöksenteon ja johtamisen agendalle? Miten ikääntyneiden liikunnan edistämisen tulisi näkyä tulevissa poliittisissa päätöksissä?
- Tule kuulemaan ratkaisuja, joilla iäkkäiden liikkuminen saadaan nousuun!

[Ilmoittaudu mukaan!](#)

<https://www.ikainstituutti.fi/event/ikiliikkuja-foorumi-2027-paatoksilla-iakkaiden-liikkuminen-nousuun/>

Kiitos!

erja.rappe@ikainstituutti.fi